EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, 2021 03 29
COM(2021) 166 final

2021/0089 (NLE)

Pasiūlymas

TARYBOS ĮGYVENDINIMO SPRENDIMAS

kuriuo iš dalies keičiamas Įgyvendinimo sprendimas (ES) 2020/1346, kuriuo Graikijos Respublikai pagal Reglamentą (ES) 2020/672 suteikiama laikina parama nedarbo rizikai dėl ekstremaliosios situacijos, susijusios su COVID-19 protrūkiu, mažinti

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

• Pasiūlymo pagrindimas ir tikslai

Tarybos reglamente (ES) 2020/672 (toliau – SURE reglamentas) nustatyta teisinė sistema, pagal kurią valstybėms narėms, kurios dėl COVID-19 protrūkio patiria didelį ekonomikos sukrėtimą arba kurioms kyla didelė tokio sukrėtimo grėsmė, teikiama Sąjungos finansinė parama. Parama pagal SURE skirta pirmiausia sutrumpinto darbo laiko tvarkos ar panašioms priemonėms, kuriomis siekiama apsaugoti darbuotojus ir savarankiškai dirbančius asmenis ir taip sumažinti nedarbo ir pajamų praradimo mastą, finansuoti, taip pat naudojama kaip papildoma priemonė tam tikroms su sveikata susijusioms priemonėms, visų pirma darbo vietoje, finansuoti.

2020 m. rugsėjo 25 d. Taryba Graikijai suteikė finansinę paramą, kad papildytų nacionalines pastangas mažinti COVID-19 protrūkio poveikį ir reaguoti į protrūkio socialinius bei ekonominius padarinius darbuotojams ir savarankiškai dirbantiems asmenims.

2021 m. kovo 9 d. Graikija pateikė naują prašymą dėl Sąjungos finansinės paramos pagal SURE reglamentą.

Pagal SURE reglamento 6 straipsnio 2 dalį Komisija pasikonsultavo su Graikijos valdžios institucijomis, kad patikrintų, ar dėl COVID-19 pandemijos staiga smarkiai padidėjo faktinės ir numatytos išlaidos, kurios yra tiesiogiai susijusios su Graikijos darbo rinkos priemonėmis ir su sveikata susijusiomis priemonėmis. Padidėjusios išlaidos, kurioms prašoma papildomos finansinės paramos, visų pirma yra susijusios su esamomis priemonėmis, nurodytomis Tarybos įgyvendinimo sprendime (ES) 2020/1346:

(a) specialia išmoka privačiojo sektoriaus darbuotojams, kurių darbo sutartys buvo laikinai nutrauktos. Šia priemone siekiama apsaugoti darbo vietas įmonėse, kurios nutraukia veiklą paklusdamos valdžios nurodymui arba priklauso labai nuo COVID-19 protrūkio nukentėjusiems ekonomikos sektoriams, ir ji susijusi su specialios 534 EUR mėnesinės išmokos skyrimu darbuotojams, kurių darbo sutartys laikinai nutrauktos. Nuo 2020 m. kovo mėn. vidurio galiojančios priemonės taikymas nuolatiniams darbuotojams pratęstas iki 2021 m. kovo 31 d., o sezoniniams darbuotojams – iki 2021 m. spalio 31 d. Artimiausiais mėnesiais jos taikymas gali būti pratęstas vis mažesniam reikalavimus atitinkančių ekonomikos sektorių skaičiui. Norint pasinaudoti šia schema, būtina, kad darbdavys išlaikytų tą patį darbuotojų skaičių (t. y. lygiai tuos pačius darbuotojus) laikotarpį, lygų laikotarpiui, kuriam buvo laikinai nutraukta darbo sutartis;

(b) valstybės finansuojama darbuotojų, kurie gauna specialią a punkte nurodytą išmoką, socialine apsauga. Norint pasinaudoti šia schema, būtina, kad darbdavys išlaikytų tą patį darbuotojų skaičių (t. y. lygiai tuos pačius darbuotojus) laikotarpį, lygų laikotarpiui, kuriam buvo laikinai nutraukta darbo sutartis.

Graikija pateikė Komisijai atitinkamą informaciją.

Atsižvelgdama į turimus įrodymus, Komisija siūlo Tarybai priimti įgyvendinimo sprendimą suteikti Graikijai finansinę paramą pagal SURE reglamentą pirmiau nurodytoms priemonėms remti.

- **Suderinamumas su toje pačioje politikos srityje galiojančiomis nuostatomis**

Šis pasiūlymas visiškai atitinka Tarybos reglamentą (ES) 2020/672, pagal kurį teikiamas pasiūlymas.

Šis pasiūlymas papildo kitą Sąjungos teisės priemonę, kuria teikiama parama valstybėms narėms ištikus nelaimei, – 2002 m. lapkričio 11 d. Tarybos reglamentą (EB) Nr. 2012/2002, įsteigiantį Europos Sąjungos solidarumo fondą (toliau – Reglamentas (EB) Nr. 2012/2002). Kovo 30 d. priimtas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2020/461, kuriuo ta priemonė iš dalies keičiama siekiant išplėsti jos taikymo sritį į ją įtraukiant didelio masto ekstremaliąsias visuomenės sveikatos situacijas ir apibrėžti konkrečius tinkamus finansuoti veiksmus.

- **Suderinamumas su kitomis Sąjungos politikos sritimis**

Pasiūlymas yra dalis įvairių priemonių, parengtų reaguojant į dabartinę COVID-19 pandemiją, tokių kaip Atsako į koronaviruso grėsmę investicijų iniciatyva, ir papildo kitas priemones, kuriomis remiamas užimtumas, pavyzdžiui, Europos socialinį fondą ir Europos strateginių investicijų fondą (ESIF) / „InvestEU“. Šis pasiūlymas, kuriuo suteikiama galimybė skolinti ir skolintis siekiant šiuo konkrečiu COVID-19 protrūkio atveju paremti valstybes nares, veiks kaip antroji gynybos linija: pagal jį bus finansuojamos sutrumpinto darbo laiko tvarkos ir panašios priemonės, padedančios apsaugoti darbo vietas ir taip nuo nedarbo rizikos apsaugoti darbuotojus ir savarankiškai dirbančius asmenis.

2. TEISINIS PAGRINDAS, SUBSIDIARUMO IR PROPORCINGUMO PRINCIPAI

- **Teisinis pagrindas**

Šios priemonės teisinis pagrindas yra Tarybos reglamentas (ES) 2020/672.

- **Subsidiarumo principas (neišimtinės kompetencijos atveju)**

Pasiūlymas parengtas atsižvelgiant į valstybės narės prašymą ir parodo Europos solidarumą, valstybėms narėms, nukentėjusioms nuo COVID-19 protrūkio, teikiant Sąjungos finansinę paramą laikinų paskolų forma. Kaip antroji gynybos linija, tokia finansinė parama laikinai padeda vyriausybėms finansuoti padidėjusias viešąsias išlaidas, susijusias su sutrumpinto darbo laiko tvarkos ir panašiomis priemonėmis, siekiant padėti apsaugoti darbo vietas ir taip nuo nedarbo ir pajamų praradimo rizikos apsaugoti darbuotojus ir savarankiškai dirbančius asmenis.

Tokia parama padės nukentėjusiems gyventojams, taip pat padės sušvelninti tiesioginį socialinį ir ekonominį dabartinės COVID-19 krizės poveikį.

- **Proporcingumo principas**

Pasiūlymas atitinka proporcingumo principą. Juo neviršijama to, kas būtina priemonės tikslams pasiekti.

3. *EX POST* VERTINIMO, KONSULTACIJŲ SU SUINTERESUOTOSIOMIS ŠALIMIS IR POVEIKIO VERTINIMO REZULTATAI

- **Konsultacijos su suinteresuotosiomis šalimis**

Kadangi pasiūlymą reikėjo parengti skubiai, kad Taryba spėtų laiku jį priimti, surengti konsultacijų su suinteresuotosiomis šalimis nebuvo įmanoma.

- **Poveikio vertinimas**

Kadangi pasiūlymas yra skubus, poveikio vertinimas nebuvo atliktas.

4. POVEIKIS BIUDŽETUI

Komisija turėtų galėti sudaryti sutartis dėl skolinimosi finansų rinkose, kad perskolintų tokias lėšas finansinės paramos pagal priemonę SURE prašančiai valstybei narei.

Be valstybių narių teikiamų garantijų, sistemoje įtvirtintos kitos apsaugos priemonės, užtikrinančios jos finansinį patikimumą:

- griežtas ir konservatyvus požiūris į finansų valdymą;
- paskolų portfelio sudarymas apribojant koncentracijos riziką, metinę poziciją ir pernelyg didelę poziciją atskirų valstybių narių atžvilgiu, kartu užtikrinant, kad pakankamai išteklių būtų galima suteikti toms valstybėms narėms, kurioms jų labiausiai reikia, ir
- galimybės refinansuoti skolą.

2021/0089 (NLE)

Pasiūlymas

TARYBOS ĮGYVENDINIMO SPRENDIMAS

kuriuo iš dalies keičiamas Įgyvendinimo sprendimas (ES) 2020/1346, kuriuo Graikijos Respublikai pagal Reglamentą (ES) 2020/672 suteikiama laikina parama nedarbo rizikai dėl ekstremaliosios situacijos, susijusios su COVID-19 protrūkiu, mažinti

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo,

atsižvelgdama į 2020 m. gegužės 19 d. Tarybos reglamentą (ES) 2020/672 dėl Europos laikinos paramos priemonės nedarbo rizikai dėl ekstremaliosios situacijos, susijusios su COVID-19 protrūkiu, mažinti (SURE) sukūrimo[1], ypač į jo 6 straipsnio 1 dalį,

atsižvelgdama į Europos Komisijos pasiūlymą,

kadangi:

(1) 2020 m. rugsėjo 25 d. Taryba, atsižvelgdama į 2020 m. rugpjūčio 6 d. Graikijos prašymą, kaip paskolą, kuri neviršija 2 728 000 000 EUR ir kurios ilgiausias vidutinis grąžinimo terminas – 15 metų, suteikė Graikijai finansinę paramą, kad papildytų nacionalines pastangas mažinti COVID-19 protrūkio poveikį ir reaguoti į protrūkio socialinius bei ekonominius padarinius darbuotojams ir savarankiškai dirbantiems asmenims;

(2) paskola skirta Graikijos priimtoms sutrumpinto darbo laiko tvarkos ir panašioms priemonėms finansuoti, kaip nurodyta Tarybos įgyvendinimo sprendime (ES) 2020/1346[2];

(3) COVID-19 protrūkis tebėra imobilizavęs didelę Graikijos darbo jėgos dalį. Dėl to Graikijoje staiga smarkiai padidėjusios viešosios išlaidos, susijusios su Įgyvendinimo sprendimo (ES) 2020/1346 3 straipsnio a ir b punktuose nurodytomis priemonėmis, vis dar nesumažėjo;

(4) COVID-19 protrūkis ir išskirtinės priemonės, kurias 2020 ir 2021 m. Graikija įgyvendino siekdama suvaldyti protrūkį ir jo socialinį, ekonominį bei su sveikata susijusį poveikį, turėjo ir vis dar turi didžiulį poveikį viešiesiems finansams. Pagal Komisijos 2020 m. rudens prognozę buvo numatyta, kad iki 2020 m. pabaigos Graikijos valdžios sektoriaus deficitas ir skola sudarys atitinkamai 6,9 % ir 207,1 % bendrojo vidaus produkto (BVP). Prognozuojama, kad 2021 m. Graikijos valdžios sektoriaus deficitas ir skola sumažės iki atitinkamai 6,3 % ir 200,7 % BVP. Remiantis Komisijos 2021 m. tarpine žiemos prognoze numatoma, kad 2021 m. Graikijos BVP padidės 3,5 %;

[1] OL L 159, 2020 5 20, p. 1.

[2] 2020 m. rugsėjo 25 d. Tarybos įgyvendinimo sprendimas (ES) 2020/1346, kuriuo Graikijos Respublikai pagal Reglamentą (ES) 2020/672 suteikiama laikina parama nedarbo rizikai dėl ekstremaliosios situacijos, susijusios su COVID-19 protrūkiu, mažinti (OL L 314, 2020 9 29, p. 21).

(5) 2021 m. kovo 9 d. Graikija paprašė papildomos 2 537 000 000 EUR dydžio Sąjungos finansinės paramos, kad galėtų toliau papildyti 2020 ir 2021 m. nacionalines pastangas mažinti COVID-19 protrūkio poveikį ir reaguoti į protrūkio socialinius bei ekonominius padarinius darbuotojams. Tai visų pirma susiję su 6–7 konstatuojamosiose dalyse nurodytomis priemonėmis;

(6) konkrečiau, tai susiję su Įgyvendinimo sprendimo (ES) 2020/1346 3 straipsnio a punkte nurodytu „2020 m. kovo 14 d. teisės aktu“[3], kuriuo nustatyta speciali išmoka privačiojo sektoriaus darbuotojams, kurių darbo sutartys buvo laikinai nutrauktos. Šia priemone siekiama apsaugoti darbo vietas įmonėse, kurios nutraukia veiklą paklusdamos valdžios nurodymui arba priklauso labai nuo COVID- 19 protrūkio nukentėjusiems ekonomikos sektoriams, ir ji susijusi su specialios 534 EUR mėnesinės išmokos skyrimu darbuotojams, kurių darbo sutartys laikinai nutrauktos. Norint pasinaudoti šia schema, būtina, kad darbdavys išlaikytų tą patį darbuotojų skaičių (t. y. lygiai tuos pačius darbuotojus) laikotarpį, lygų laikotarpiui, kuriam buvo laikinai nutraukta darbo sutartis. Priemonės taikymas nuolatiniams darbuotojams pratęstas iki 2021 m. kovo 31 d., o sezoniniams darbuotojams – iki 2021 m. spalio 31 d. Artimiausiais mėnesiais taikymas gali būti pratęstas vis mažesniam reikalavimus atitinkančių sektorių skaičiui;

(7) be to, valdžios institucijos nustatė, kad valstybė finansuos darbuotojų, kurie gauna specialią 6 konstatuojamojoje dalyje nurodytą išmoką, socialinę apsaugą, kaip nurodyta Įgyvendinimo sprendimo (ES) 2020/1346 3 straipsnio b punkte. Norint pasinaudoti šia schema, būtina, kad darbdavys išlaikytų tą patį darbuotojų skaičių (t. y. lygiai tuos pačius darbuotojus) laikotarpį, lygų laikotarpiui, kuriam buvo laikinai nutraukta darbo sutartis;

(8) Graikija atitinka Reglamento (ES) 2020/672 3 straipsnyje nustatytas finansinės paramos prašymo sąlygas. Graikija pateikė Komisijai tinkamų įrodymų, kad faktinės ir numatomos viešosios išlaidos nuo 2020 m. vasario 1 d. padidėjo 6 071 899 097 EUR dėl nacionalinių priemonių, kurių imtasi siekiant sumažinti socialinį ir ekonominį COVID-19 protrūkio poveikį. Tai staigus ir smarkus padidėjimas, nes jis taip pat susijęs su esamų nacionalinių priemonių, tiesiogiai susijusių su sutrumpinto darbo laiko tvarkos ir panašia priemone, taikoma didelei įmonių ir darbo jėgos daliai Graikijoje, pratęsimu. Savo lėšomis Graikija ketina finansuoti 806 899 097 EUR išaugusių viešųjų išlaidų;

(9) Komisija pagal Reglamento (ES) 2020/672 6 straipsnį pasikonsultavo su Graikija ir patikrino, ar staiga smarkiai padidėjo faktinės ir numatytos viešosios išlaidos, tiesiogiai susijusios su sutrumpinto darbo laiko tvarkos ir panašiomis priemonėmis, nurodytomis 2021 m. kovo 9 d. prašyme;

(10) todėl finansinė parama turėtų būti suteikta siekiant padėti Graikijai mažinti didelio ekonomikos sukrėtimo, kurį sukėlė COVID-19 protrūkis, socialinį ir ekonominį poveikį. Sprendimus dėl paramos dalių ir dalinių išmokų terminų, dydžio ir

[3] 2020 m. kovo 14 d. teisės aktas (Vyriausybės oficialusis leidinys A 64), ratifikuotas Įstatymo Nr. 4682/2020 (Vyriausybės oficialusis leidinys A 76) 3 straipsniu; Ministro sprendimas Nr. 12998/232 (Vyriausybės oficialusis leidinys B 1078, 2020 m. kovo 28 d.), 2020 m. balandžio 22 d. Ministro sprendimas Nr. 16073/287 (Vyriausybės oficialusis leidinys B 1547, 2020 m. balandžio 22 d.), 2020 m. gegužės 8 d. Ministro sprendimas Nr. 17788/346 (Vyriausybės oficialusis leidinys B 1779, 2020 m. gegužės 10 d.), Ministro sprendimas Nr. 23102/477/2020 (Vyriausybės oficialusis leidinys B 2268, 2020 m. birželio 13 d.), Ministro sprendimas Nr. 49989/1266/2020 (Vyriausybės oficialusis leidinys B 5391, 2020 m. gruodžio 7 d.) ir Ministro sprendimas Nr. 45742/1748 (Vyriausybės oficialusis leidinys B 5515, 2020 m. gruodžio 16 d.).

išmokėjimo Komisija turėtų priimti glaudžiai bendradarbiaudama su nacionalinėmis valdžios institucijomis;

(11) į šį sprendimą Graikija ir Komisija turėtų atsižvelgti paskolos susitarime, nurodytame Reglamento (ES) 2020/672 8 straipsnio 2 dalyje;

(12) šis sprendimas neturėtų daryti poveikio procedūrų, kurios gali būti pradėtos dėl vidaus rinkos veikimo iškraipymo, ypač pagal Sutarties 107 ir 108 straipsnius, rezultatams. Jis nėra viršesnis už reikalavimą, kad valstybės narės praneštų Komisijai apie galimos valstybės pagalbos atvejus pagal Sutarties 108 straipsnį;

(13) Graikija turėtų reguliariai informuoti Komisiją apie planuojamų viešųjų išlaidų įvykdymą, kad Komisija galėtų įvertinti, kokiu mastu Graikija įvykdė tas išlaidas;

(14) sprendimas suteikti finansinę paramą priimtas atsižvelgiant į esamus ir numatomus Graikijos poreikius, taip pat į kitų valstybių narių pagal Reglamentą (ES) 2020/672 jau pateiktus ar numatomus pateikti finansinės paramos prašymus, taikant vienodo požiūrio, solidarumo, proporcingumo ir skaidrumo principus,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Įgyvendinimo sprendimas (ES) 2020/1346 iš dalies keičiamas taip:

(1) 2 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

(a) 1 dalis pakeičiama taip:

„1. Sąjunga suteikia Graikijai paskolą, kuri neviršija 5 265 000 000 EUR. Ilgiausias vidutinis paskolos grąžinimo terminas – 15 metų.“;

(b) 4 dalis pakeičiama taip:

„4. Pirma dalis išmokama įsigaliojus Reglamento (ES) 2020/672 8 straipsnio 2 dalyje numatytam paskolos susitarimui. Visos kitos dalys išmokamos atsižvelgiant į tokio paskolos susitarimo sąlygas arba atitinkamais atvejais įsigaliojus jo priedui arba iš dalies pakeistam Graikijos ir Komisijos sudarytam paskolos susitarimui.“;

(2) 3 straipsnis pakeičiamas taip:

„*3 straipsnis*

Graikija gali finansuoti šias priemones:

(a) specialią išmoką darbuotojams, kurių darbo sutartys buvo laikinai nutrauktos, kaip numatyta „2020 m. kovo 14 d. teisės akto“ 13 straipsnyje (priemonės įgyvendinimas pratęstas);

(b) darbuotojų socialinę apsaugą pagal šio straipsnio a punkte nurodytą priemonę, kaip numatyta „2020 m. kovo 14 d. teisės akto“ 13 straipsnyje (priemonės įgyvendinimas pratęstas);

(c) specialią išmoką savarankiškai dirbantiems specialistams, kaip numatyta „2020 m. kovo 20 d. teisės akto“ 8 straipsnyje;

(d) sutrumpinto darbo laiko tvarką, kaip numatyta „Įstatymo Nr. 4690/2020“ 31 straipsnyje;

(e) darbdavio mokamas socialinio draudimo įmokas už sezoninių paslaugų sektoriaus įmonių darbuotojus, kaip numatyta „Įstatymo Nr. 4714/2020“ 123 straipsnyje.“

2 straipsnis

Šis sprendimas skirtas Graikijos Respublikai.

Priimta Briuselyje

Tarybos vardu
Pirmininkas